

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Baş Hukuk Müşavirliği ve
Muhakemat Genel Müdürlüğü

SAYI : B.07.0.BHM.0.10-4394-11809 09.07.1999 * 26803

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 28.6.1999 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-540 sayılı yazıları.

3628 Sayılı Kanunun uygulamasına yönelik, Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır tarafından Sayın Başbakanımıza yöneltilen ve Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan soru önergesi ile ilgili olarak anılan Kanun'un 8. maddesinde sayılan mal bildiriminin verileceği merciler ve bu Kanun gereğince açılan davaları takip eden muhakemat müdürlükleri ile yapılan yazışmalar sonucu elde edilen bilgiler önergedeki sorular çerçevesinde değerlendirilmiştir.

1) 3628 Sayılı "Mal Bildiriminde bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Kanunu"nun 2. maddesinde sayılan, "Mal Bildiriminde Bulunacak Kişiler" in, aynı Kanunun 8. maddesine göre, bildirimlerinin verileceği mercilerle yapılan yazışmalar sonucu elde edilen sayıları aşağıda belirtilmiştir. Söz konusu düzenleme 3628 sayılı Kanunun 8. Maddesi sistematığı paralelinde gerçekleştirilmiştir.

a) T.B.M.M. Başkanlığına bildirimde bulunan, T.B.M.M. ve
Bakanlar Kurulu Üyeleri : 458 adet,

b) Özlük işleri ile ilgili sicil amirliklerine bildirimde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personel :

Başbakanlıkta : 52 adet

Devlet Bakanlığına bağlı,
Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunda : 2.055 "

Devlet Bakanlığına bağlı,
Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığında : 720 "

Devlet Bakanlıđına bađlı, Diyanet İşleri Başkanlıđında	: 78.276	adet.
Devlet Bakanlıđına bađlı, Halk Bankası A.Ş. Genel Müdürlüđünde	: 14.326	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Gümrük Müsteşarlıđında	: 17.071	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Yüksek Denetleme Kurulunda	: 223	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Hazine Müsteşarlıđında	: 154	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Sermaye Piyasası Kurulu Başkanlıđında	: 353	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Merkez Bankası Başkanlıđında	: 5.543	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Ziraat Bankası Genel Müdürlüđünde	: 38.148	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Dış Ticaret Müsteşarlıđında	: 1.503	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, İhracata Geliştirme Etüd Merkezinde	: 139	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Dış Ticaret Müsteşarlıđına Bađlı Kuruluşlar olan İhracatçı Birliklerinde	: 368	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlıđında	: 59	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, TRT Genel Müdürlüđünde	: 6.500	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Vakıflar Bankası T.A.O Genel Müdürlüđünde	: 366	“

Devlet Bakanlıđına bađlı, Özelleřtirme İdaresi Başkanlıđında	:	267	adet.
Devlet Bakanlıđına bađlı, Türkiye Tařkömürü Kurumu Genel Müdürlüđünde	:	2.465	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Devlet Personel Başkanlıđında	:	178	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Eti Holding Kuruluřları A.ř. Genel Müdürlüklerinde ve Hazine Dıř Ticaret Müsteřarlıđında	:	3.582	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Emlak Bankası A.ř. Genel Müdürlüđünde	:	10.402	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Toplu Konut İdaresi Başkanlıđında	:	258	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Arsa Ofisi Genel Müdürlüđünde	:	201	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Çay İřletmeleri Genel Müdürlüđüne bađlı kuruluřlarda	:	1.450	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İřletmeleri Genel Müdürlüđünde	:	6.501	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Türkiye Kalkınma Bankası A.ř. Genel Müdürlüđünde	:	899	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüđünde,	:	6.865	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlıđında	:	97	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Türk Standartları Enstitüsünde	:	1.168	“

Devlet Bakanlıđına bađlı, Denizcilik Müsteşarlıđında	:	789	adet.
Devlet Bakanlıđına bađlı, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüđünde,	:	2.937	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüđünde	:	319	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunda	:	640	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüđünde	:	2.619	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüđünde	:	9.814	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Aile Araştırma Kurumu Başkanlıđında	:	148	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüđünde	:	43	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüđünde	:	13.080	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Türkiye ve Orta Dođu Amme İdaresi Enstitüsü Genel Müdürlüđünde	:	150	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Özürlüler İdaresi Başkanlıđında	:	128	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Basın - Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüđünde	:	406	“

Devlet Bakanlıđına bađlı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünde	:	6.530	adet
Devlet Bakanlıđına bađlı, Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğünde	:	715	“
Devlet Bakanlıđına bađlı, Türk İş Birliđi ve Kalkınma Ajansı Başkanlıđında	:	79	“
Adalet Bakanlıđında	:	61.164	“
İçişleri Bakanlıđında	:	15.954	“
Milli Savunma Bakanlıđında	:	8.843	“
Dışişleri Bakanlıđında	:	3.654	“
Maliye Bakanlıđında	:	14.000	“
Milli Eğitim Bakanlıđında	:	551.813	“
Bayındırlık ve İskan Bakanlıđında	:	7.046	“
Sađlık Bakanlıđında	:	166.626	“
Ulaştırma Bakanlıđında	:	1.174	“
Tarım ve Köyişleri Bakanlıđında	:	28.192	“
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıđında	:	2.049	“
Sanayi ve Ticaret Bakanlıđında	:	2.467	“
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlıđında	:	494	“
Kültür Bakanlıđında	:	1.312	“
Turizm Bakanlıđında	:	1.615	“
Orman Bakanlıđında	:	2.904	“
Çevre Bakanlıđında	:	1.171	“

- c) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bildirimde bulunan,
bağlı kuruluşlar ile bağlı ortaklıkların Genel Müdürleri, Yönetim ve
Denetim Kurulu üyesi olarak görev yapan personeli : 59 adet
- Orman Bakanlığına bildirimde bulunan,
Orman Genel Müdürlüğü, Merkez ve Taşra Teşkilatı personeli : 20.917 “
- Devlet Bakanlığına bildirimde bulunan,
TÜBİTAK'ta görevli personel : 12 “
- Devlet Bakanlığına bildirimde bulunan,
Halk Bankası A.Ş. Genel Müdürü,
Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile
Genel Müdür Yardımcıları : 11 “
- Devlet Bakanlığına bildirimde bulunan,
Yüksek Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri : 16 “
- Devlet Bakanlığına bildirimde bulunan,
Merkez Bankası Başkanı, Başkan Yardımcısı,
Banka Meclis Üyesi ve Denetleme Kurulu Üyeleri : 14 “
- Devlet Bakanlığına bildirimde bulunan,
Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü personeli : 8 “
- Devlet Bakanlığına bildirimde bulunan,
TÜRK EXİMBANK Genel Müdürü,
Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri : 26 “
- Devlet Bakanlığına bildirimde bulunan,
Vakıflar Bankası TA.O. Genel Müdürü,
Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri : 10 “
- Devlet Bakanlığına bildirimde bulunan,
Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdür ve
Yönetim Kurulu Üyeleri : 5 “
- Devlet Bakanlığına bildirimde bulunan,
Eti Holding A.Ş. kuruluşlarının Genel müdürleri : 26 “
- Devlet Bakanlığına bildirimde bulunan,
Emlak Bankası Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü,
Genel Müdür Yardımcıları ve Yönetim Kurulu Üyeleri : 21 “

Devlet Bakanlıđına bildirimde bulunan, Toplu Konut İdaresi Bařkanı	: 1 adet
Devlet Bakanlıđına bildirimde bulunan, Arsa Ofisi Genel M¼d¼r¼	: 1 “
Devlet Bakanlıđına bildirimde bulunan, Çay İřletmeleri Genel M¼d¼rl¼đ¼ne Bađlı kuruluřların Yönetim Kurulu Bařkan ve Üyeleri ile diđer Personel	: 1.459 “
Devlet Bakanlıđına bildirimde bulunan, Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İřletmeleri Genel M¼d¼r¼ ve Yönetim Kurulu Üyeleri	: 5 “
Devlet Bakanlıđına bildirimde bulunan, Türkiye Kalkınma Bankası A.ř. Genel M¼d¼r ve Yönetim Kurulu Bařkanı ile Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri	: 10 “
Devlet Bakanlıđına bildirimde bulunan, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Bařkanı	: 1 “
Devlet Bakanlıđına bildirimde bulunan, Türkiye Demir ve Çelik İřletmeleri Genel M¼d¼rl¼đ¼ personeli	: 9 “
Devlet Bakanlıđına bildirimde bulunan, Atom Enerjisi Kurumu Bařkanı	: 1 “
Devlet Bakanlıđına bađlı, Sosyal Yardımlařma ve Dayanıřma Teřvik Fonu İdaresinde görev alan ve İlgili Bakanlıklara bildirimde bulunan personel	: 54 “
Devlet Bakanlıđına bađlı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel M¼d¼r¼	: 1 “
Devlet Bakanlıđına bildirimde bulunan, Milli Piyango İdaresi Genel M¼d¼r ve Yönetim Kurulu Bařkanı ile Yönetim Kurulu Üyesi, Genel M¼d¼r Yardımcıları	: 7 “
Dıř İřleri Bakanlıđına bildirimde bulunan, Türk İř Birliđi ve Kalkınma Ajansı Bařkanı	: 1 “

d) Anayasa Mahkemesi Başkanlığına bildirimde bulunan, Anayasa Mahkemesi üyeleri (ve Raportörler)	: 26 adet
Danıştay Başkanlığına bildirimde bulunan, Danıştay Daire Başkanları ve Üyeleri	: 434 “
Yargıtay Birinci Başkanlığına bildirimde bulunan, Yargıtay Başkanı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay Başkan vekilleri, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcı vekili, Daire Başkan ve Üyeleri	: 237 “
Personel	: 709 “
Sayıştay Başkanlığına bildirimde bulunan, Daire Başkan ve Üyeleri	: 45 “
Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığına bildirimde bulunan, Daire Başkan ve Üye sayısı	: 17 “
e) Adalet Bakanlığına bildirimde bulunan, Noterler	: 1.109 “
f) YÖK Başkanlığına bildirimde bulunan personel	: 430 “
g) Türk Hava Kurumu Genel Başkanlığına bildirimde bulunan, dernek görevliler	: 537 “
Türkiye Kızılay Derneği Genel Başkanlığına bildirimde bulunan, dernek görevlileri	: 1.823 “
j) Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına bildirimde bulunan, Siyasi Parti Genel Başkanları (faal olan)	: 26 “
Kapalı olan Parti Genel Başkanları	: 11 “
k) Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bildirimde bulunan, Bakanlığa bağlı Kooperatif ve birliklerin başkanları, Yönetim Kurulu Üyeleri ve Genel Müdürleri	: 7.497 “
Sanayi ve Ticaret Bakanlığına bildirimde bulunan,Kooperatif ve birlik başkanları, yönetim ve denetim kurulu üyeleri,Genel Müdürleri	: 7.318 “

İ) Maliye Bakanlığına bildirimde bulunan ,
Yeminli Mali Müşavirler : 1.173. adet

m) İçişleri Bakanlığına bildirimde bulunan,
Türk Hava Kurumu Genel Yönetim ve
Merkez denetleme kurulu üyeleri : 17 “

İl Valiliklerine bildirimde bulunan,
Türk Hava Kurumuna bağlı derneklerin şube başkanları : 605 “

İçişleri Bakanlığına bildirimde bulunan,
Türkiye Kızılay Derneği ve kamu yararına çalışan derneklerin
Genel yönetim ve Merkez denetleme kurulu üyeleri : 686 “

n) İçişleri Bakanlığına bildirimde bulunan ,
Belediye Başkanları : 331 “

p) Gazete sahibi gerçek kişiler ile şirketlerin yönetim ve denetim kurulu üyeleri, sorumlu müdürleri, başyazarları açısından, bildirimlerin verileceği merci olarak bulundukları yerin en büyük mülki amirliği tayin edildiğinden, İller ve ilçeler bazında yapılacak yazışmalardan kısa sürede sağlıklı sonuç alınamayacağı gözönüne alınarak, aşağıda yalnızca Türkiye genelinde yayınlanan gazete adedi verilmiştir.

Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü’nden alınan bilgiye göre; Türkiye genelinde 1.710 adet gazete yayınlandığı, bu sayının 590’ının günlük, 515’inin haftalık, 182’sinin 15 günde bir, 478’inin aylık olduğu, Ulusal boyutlu günlük gazete sayısının 29 adet olduğu öğrenilmiştir.

Ulusal boyutlu gazetelerin genelde İstanbul ilinde yayınlanmakta olduğu gözönüne alınarak İstanbul Valiliği ile yapılan yazışma sonucu alınan bilgiye göre; 41 gazete sahibi gerçek kişinin, 14 adet gazete sahibi şirketin yönetim organlarındaki 46 kişinin, 5 denetim kurulu üyesinin, 21 adet sorumlu müdürün, 3 adet başyazarın ve son olarak 62 adet fıkra yazarının mal bildiriminde bulunduğu belirlenmiştir.

r) Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından, Ülke genelinde 4.444 adet vakfın faaliyette bulunduğu, her birinin idare organlarında 5 ila 10 kişinin görev alabileceği, buna göre mal bildirimde bulunanların sayısının, 25.000 – 35.000 olacağı bildirilmiş olup yapılacak hesaplamada ortalama 30.000 sayısı esas alınacaktır.

Sonuç olarak, 3628 sayılı Kanun’un 8. Maddesinde belirlenen mercilere göre, mal bildiriminde bulunan görevli personel sayısı genel olarak : **1.187.020** adettir.

2) 3628 Sayılı Kanun'un, Ceza Hükümleri Başlığı altında 10, 11, 12 ve 13. maddelerinde düzenlenen suçlarla, 20. Maddesinde düzenlenen suçdan, haklarında kamu davası açılan ve takibi için Bakanlığımıza intikal eden görevli sayısı : 30 adettir.

Söz konusu davaların 13 adedi beraat kararıyla, 4 adedi mahkumiyet kararı ile sonuçlanmış olup 13 adedi ise derdesttir.

Beraat kararlarının 7 adedi kesinleşmiş, 6 adedi temyiz aşamasındadır.

Mahkumiyet kararlarının da 2 adedi kesinleşmiş, 2 adedi temyiz aşamasındadır.

Ayrıca Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünden alınan bilgiye göre bu konuda 41 adet dava bulunduğu anlaşılmıştır. Bu durumda 11 adet davanın Hazine Avukatlığına intikal ettirilmediği görülmektedir.

3) Haklarında dava açılan personelin suç anında bulundukları görevler aşağıda belirtilmiştir :

Mahkum olan sanıklardan bir adedi Karayolları Genel Müdürü, bir adedi Tapu Sicil Müdürü, bir adedi İl Milli Eğitim Müdürü, diğeri ise Vergi Dairesi Denetmenidir.

Beraat eden sanıkların görevleri :

Tapu Sicil Müdürü, Milli Eğitim Müdürü, Vergi Dairesi Tahakkuk Memuru, Kadastro Müdürü, Saymanlık Şefi, Malmüdürü, Anadolu Üniversitesi Bütçe Dairesi Başkanı, Belediye Su İşletme Müdürü, Gümrük Ambar Memuru, Muhasebe Memuru, Milli Emlak Şefi ve Milli Emlak Memuru, Defterdarlık gelir müdürlüğü memuru, tapu müdürlüğü memuru, katma bütçeli idareler saymanlık şefi, malmüdürüdür.

Derdest olan 12 adet davanın sanıklarının görevleri :

Karayolları Genel Müdürlüğünde şube müdür yardımcısı, Karayolları Genel Müdürlüğünde şef, gümrük memuru, vergi dairesi müdürü, vergi dairesi veznedarı, gümrük müdürlüğünde kolcu, Devlet Hastanesinde memur ve sayman, gümrük müdürü, kadastro müdür vekili, Müze Müdürlüğünde arkeolog, Malmüdürü ve Milli Parklar Baş Mühendisi, Maliye Bakanlığı İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı, İl çevre müdür yardımcısı, malmüdürüdür.

4) Rüşvet ve yolsuzluklarla mücadelede, eğitim – öğretimin yanında diğer etkin yöntemlerle bu suçların kovuşturulmasını ve cezalandırılmasını sağlamak amacıyla bir dizi köklü önlemler alınmaktadır. Ülkemizde rüşvet ve yolsuzluk suçları ile mücadelede geline son durum, 3628 Sayılı Kanun ve Uygulanması Hakkında Yönetmelik ile yapılan düzenlemelerdir.

Bu Kanun ile, MMHK kapsamına giren ve 3628 Sayılı Kanunun 17. Maddesinde sayılan irtikap, rüşvet, ihtilas ve zimmete para geçirme, görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarının

açıklanması veya açıklanmasına sebebiyet verme suçları veya bu fiillere iştirak etmekten sanık kamu görevlilerinin C.Başsavcılıklarınca re'sen soruşturulacağı hükmü getirilmiştir. Bu suretle MMHK'nın soruşturma yönteminden doğan zaman kaybı önlenmiş, söz konusu suçlar zamanaşımına uğramaktan kurtarılmıştır.

Öte yandan karşılıklı işlenen (çok faili) bir suç olan rüşvetin ortaya çıkarılması, kayıt ve belgeyle ispatı kolay olmadığından diğer nedenlerin yanında bu nedenle de, giderek yaygınlaştığı, kullanılan bedellerin boyutlarının alabildiğince büyüdüğü ve hatta kurumsallaştığı görülmektedir.

3628 Sayılı Kanun'la getirilen sistemde, Kanun kapsamına giren şahıslar, gelirleriyle bağdaşmayan malvarlıklarının meşru kaynağını açıklayamadıkları takdirde sorumlu olmakta, bu konuda düzenlenen ceza hükümleriyle mahkum olmakta ve söz konusu varlıkların zor alımına karar verilmektedir. Bu yönüyle 3628 Sayılı Kanunun, rüşvet ve yolsuzlukla mücadelede etkin bir rol oynadığı ortadadır.

Ülkemizdeki yolsuzluğun boyutu hakkında bilgi verilebilmesi açısından, bu kapsamda değerlendirilebilen ve Ceza Kanununda düzenlenen; zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, sahtecilik, dolandırıcılık ve görevi kötüye kullanma suçları ile özel kanunlarında düzenlenen; gümrük kaçakçılığı ve vergi kaçakçılığı suçları ile ilgili olarak, Adalet Bakanlığı Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü tarafından 1990 yılından günümüze kadar her yıl itibariyle yapılan istatistiki cetvel aşağıda değerlendirilmiştir.

1) Söz konusu suçlardan dava sayısı en fazla olan suçun, vergi kaçakçılığı suçu olduğu, bu suç nedeniyle 1990 – 1994 yılları arasında açılan dava sayısı bir yıl itibariyle ortalama 25.774 iken, 1995 – 1998 yılı ortalama dava sayısının 13.400'e düştüğü, bunda vergi kanunlarında yapılan değişikliklerin etken olduğu,

2) Vergi kaçakçılığı suçunu sahtecilik suçunun takip ettiği, 1990 yılından itibaren bu suç nedeniyle yılda ortalama 10.590 adet dava açıldığı,

3) Dolandırıcılık suçu nedeniyle yılda ortalama 10.500 adet,

4) Gümrük kaçakçılığı suçundan yılda ortalama 9.171 adet,

5) Görevi kötüye kullanma suçundan yılda ortalama 2.377 adet,

6) Zimmet suçundan 1.365 adet,

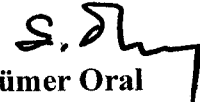
7) Rüşvet verme suçundan yılda ortalama 308 adet,

8) 1615 sayılı Gümrük Kanunu gereğince ortalama 150 adet,

9) İrtikap suçundan 141 adet,

7/5 217-14-

- 10) Rüşvet alma suçundan 109 adet,
- 11) Memurluk nüfusunu kötüye kullanma suçundan 57 adet,
- 12) İhaleye fesat karıştırma suçundan yılda ortalama 22 adet,
- dava açıldığı görülmektedir.
- Bilgilerinize arz ederim.

Sümer Oral
Maliye Bakanı